

چکیده

با توجه به نقش و جایگاه شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان بالاترین مرجع فرهنگی نظام جمهوری اسلامی و ماموریت مهندسی فرهنگی کشور ضرورت داشت بازارنگری اساسی در سیستم نظارت و پیگیری مصوبات این شورا با رویکرد مهندسی فرهنگی به عمل آید. این مهم در قالب یک طرح تحقیقاتی صورت گرفت که گزارش آن به صورت اجمالی در این مقاله با تأکید بر نتایج حاصله ارائه شده است.

در این مقاله بازارنگری در ارکان نظارتی شورای عالی با رویکرد بهبود و اصلاح فرآیندهای موجود و همچنین مهندسی مجدد نقش و جایگاه شورای عالی با توجه به دیدگاههای مقام معظم رهبری پیرامون این شورا با یک رویکرد سیستماتیک و استراتژیک مد نظر قرار گرفته است. و همچنین ضمن تعریف مفاهیم کلیدی مورد استفاده، فعالیتهای شورای عالی انقلاب فرهنگی بازارنگری شده و فرآیندهای اصلی تحقق هر وظیفه این شورا با تأکید بر فعالیتهای نظارتی شناسایی گردیده و شیوه های نظارتی، ابزارهای اهرمها هدایتی برای اصلاح نارسانیهای احتمالی و انحرافات عملکردی در مقایسه با مصوبات و برنامه های شناسایی و پیشنهاد گردیده است. سرانجام طراحی فلوجارتها فرآیندهای نظارتی در اصل تحقیق مد نظر قرار گرفته است. تدوین قوانین و مقررات و آیین نامه های مصوبه شورای عالی در این مقاله به صورت موردنی گزارش شده است و بقیه نیز در اصل گزارش قابل دسترسی می باشد.

کلید واژه:

شورای عالی انقلاب فرهنگی، نظارت، بازرگانی، سیستم، مهندسی مجدد، مهندسی فرهنگی

مقدمه

شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان عالی ترین مرجع فرهنگی نظام جمهوری اسلامی، ماموریت مهندسی فرهنگی کشور و به تبع آن هدفگذاری، سیاستگذاری تعیین راهبردهای کلان نظارت و پیگیری و اعمال آنها در راستای تحقق اهداف و برنامه های بلند مدت سازمانهای مجری و همچنین ارزیابی راهبردی نتایج حاصله از اجرای این سیاستها و برنامه ها و نهایتاً پیش بینی اقدامات اصلاحی در خصوص جهت دهنده و هدایت راهبردی فرهنگ کشور را به عهده دارد. بدین جهت یکی از اساسی ترین و ضروری ترین سیستمهای مورد نیاز سیستم نظارت و پیگیری مصوبات این شورا می باشد که طی یک پروژه مطالعاتی طراحی گردیده و در اینجا فرآیند طراحی این سیستم گزارش می گردد.

۱. تعاریف مفاهیم

پاره ای از مفاهیم مورد استفاده در این مقاله و تعاریف آنها عبارتند از:

۱.۱. نظارت

نظارت فعالیتی است که بایدها را با هسته ها و مطلوبها را با موجودها و پیش بینی ها را با عملکردها مقایسه می کند. [۱] نظارت عبارت است از سنجش و اصلاح عملکرد برای به دست آوردن این اطمینان که هدف های سازمان و طرحهای اجرایی آن با کامیابی به انجام رسیده است. [۲]

کنترل تسهیل و تشویق کسب مقاصد سازمانی بوسیله نگهداری استانداردهای مناسب اجرائی شخصی و گروهی می‌باشد. [۳]

کنترل به معنای حفظ و اصلاح موازینی که مظہر عملیات مطلوب است به کار رفته است. این موازین ممکن است محسوس یا نامحسوس، مبهم یا مشخص، مستقیم یا غیر مستقیم، راهبردی یا عملیاتی، بروکراتیک یا فرهنگی کمی یا کیفی، رسمی یا غیر رسمی و ... باشد. [۴]

۱.۳. بازرسی

فرایند مرور و بررسی و بازنگری نسبت به عملکرد فرد یا سازمان در راستای توسعه و بهبود عملکرد سازمانی در دوره‌ای مشخص به گونه‌ای که انتظارات و شاخمنهای بازرسی که مبنی بر اهداف و استراتژی‌های سازمان تدوین شده آن‌د تحقق یابد. [۵]

۱.۴. ارزیابی

ارزیابی فرایندی است که طی آن نتایج عملکرد و فعالیتهای سازمان طوری تحت کنترل و نظارت قرار می‌گیرند که بتوان عملکرد واقعی را با عملکرد مطلوب مقایسه کرد. این فرآیند بازخورد لازم را به مدیریت می‌دهد تا بتواند نتایج را ارزیابی کند و در صورت لزوم اقدامات تصحیح کننده و اصلاحی را اتخاذ کند. [۶]

۱.۵. رصد و مانیتورینگ

یک فعالیت طراحی شده‌ای است که برای مشخص کردن طبیعت و علت تغییرات، کار می‌رود. [۷] به طور مثال رصد اقتصادی- اجتماعی؛ به تغییرات اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و فرآیندها و ساختارهای اقتصادی نواحی تحت مرور متمرکز است. رصد کنترل عوامل محیطی است. [۸]

۲. نظارت بر حسن اجرای سیاستهای کلی

از آنجا که یکی از وظائف ذاتی شورایعالی انقلاب فرهنگی همچون مجمع تشخیص مصلحت نظام در جمهوری اسلامی سیاستگذاری فرهنگی است لذا ضرورت دارد نظارت بر حسن اجرای سیاستهای کلی تعبیر شود. با توجه به بررسی مسروچ مذاکرات شورای بازنگری قانون اساسی و رهنمودهای مقام معظم رهبری میتوان 'حسن اجرای سیاستهای کلی را عبارت از انجام صحیح فرآیندهای اجرایی برای دستیابی به اهداف و نتایج مورد انتظار از سیاستهای کلی' دانست^[۹] در واقع مجموعه عوامل در قالب این فرآیند باید بگونه‌ای عمل نمایند که سیاستهای کلی محقق شود. بدین مفهوم نظارت بر حسن اجرای سیاستهای کلی از دید راهبردی یکی پیگیری و اطلاع از نحوه اجرایی شدن سیاستها و دیگری نظارت و کنترل دقیق و عملی شدن نتایج مورد انتظار می‌باشد. که در اولی از حسن اقدامات انجام شده و در دیگری از میزان اقدامات انجام شده اطلاع حاصل می‌شود.

فرآیند اجرای این نظارت مشتمل بر نظارت بر روند تنظیم و تصویب قوانین و مقررات و فرآیندهای نظارت بر حسن اجرای مقررات و برنامه‌ها است. انجام صحیح این دو بخش سبب دستیابی یا تزدیک شدن به اهداف مورد نظر در سیاستهای یکی می‌شود که همانا تحقق سیاستهای کلی نامیده می‌شود.^[۱۰] تصویب قوانین و مقررات و برنامه‌ها منطبق با سیاستهای کلی و اجرای آنها می‌تواند شامل دو مرحله نظارت قبل از اجرا و نظارت حین اجرا باشد که

ناظارت قبل از اجرا در هنگام تدوین ، تنظیم، تصویب قوانین و مقررات و برنامه ها اعمال می شود. و مرحله ناظارت حین اجرا نیز در مرحله پیاده سازی برنامه ها و اجرای قوانین و مقررات اعمال می شود.

- ناظارت بر تحقق سیاستها ، ناظارتی از نوع ناظارت پس از اجرا است که در مجموع از میزان تحقق سیاستهای کلی با میزان نزدیک شدن مجموعه نظام به اهداف مورد نظر در سیاستهای کلی اطلاع حاصل می شود.

۳. متداولتری و فرآیند باز مهندسی سیستم ناظارت و پیگیری مصوبات شورای عالی

با رویکرد سیستمی و نگرش راهبردی فرآیندهای اساسی فعالیت شورای عالی انقلاب فرهنگی بازنگری شده و بدین منظور مراحل ذیل پیاده سازی شده است.

- شناخت و باز مهندسی شرح وظائف اصلی شورای عالی از دیدگاه مقام معظم رهبری
- تعیین فعالیتهای ناظارتی بر اساس شرح وظائف اصلی شورای عالی
- تعیین شیوه ناظارت بر فعالیتهای شورای عالی
- معرفی شیوه ناظارت بر اساس هر فعالیت ناظارتی
- معرفی ابزارها و اهرمهای هدایتی و کنترلی برای اصلاح نارساییهای احتمالی و رفع انحراف عملکردی از برنامه ها
- معرفی ابزار و اهرم هدایت و کنترل بر اساس هر فعالیت ناظارتی
- ارائه گزارش کار فرآیند ناظارت در هر فعالیت ناظارتی
- جمع بندی سیستم ناظارت

۴. باز مهندسی شرح وظائف اصلی شورای عالی

با بررسی دسته بندیهای مختلف پیرامون وظائف شورای عالی و فعالیتهای اصلی آن ، شرح وظائف اصلی شورای عالی را میتوان در ۹ فعالیت بدین شرح باز تعریف و تدوین نمود.

- ۱- تعریف مبانی، اصول و طراحی الگوها و نظام های حکومتی مبتنی بر ارزشهای اسلامی برای اداره کشور در عصر کنونی
  - ۲- رصد فرهنگی مسائل و بیان مواضع فرهنگی نظام جمهوری اسلامی ایران
  - ۳- طراحی سیاستها و راهبردهای فرهنگی کشور
  - ۴- تدوین برنامه های فرهنگی و علمی کشور
  - ۵- تاسیس نهادهای فرهنگی و تدوین اساسنامه مربوطه
  - ۶- تصویب قوانین و مقررات و آیین نامه ها
  - ۷- انتصابات مسئولین دانشگاه ها، مدیران فرهنگی جامعه و گزینش استاد و دانشجو
  - ۸- ناظرت، بازرگانی و ارزیابی مصوبات شورای عالی
  - ۹- پیگیری و پشتیبانی از اجرای مصوبات شورای عالی
- جزئیات چگونگی تحقق هر یک از وظایف اصلی شورای عالی ، اهداف آن دست اندکاران و مجریان و مراحل کار شورای عالی در فصل ششم گزارش اصلی تحقیق آورده شده است علاقمندان می توانند به اصل گزارش مراجعه نمایند.

۵. تعیین فعالیتهای نظارتی بر اسامی شرح وظائف اصلی شورایعالی، اینزارها و اهرمهای نظارتی آنها

در این قسمت ابتدا آن دسته از وظائف شورایعالی که مستلزم اعمال فعالیتهای نظارتی توسط شورایعالی یا نهادهای نظارتی شورا و دبیرخانه است مدنظر قرار گرفته و مراحل اجرا و فعالیتهای نظارتی پیشنهادی برای آنها طراحی گردیده است. آنگاه ابزارها و اهرمهای نظارتی قابل استفاده برای هر فعالیت نظارتی با معرفی عامل هدایت شونده معرفی شده است. جمع بندی این فعالیتها در قالب جداوی در قسمت جمع بندی گزارش شده است.

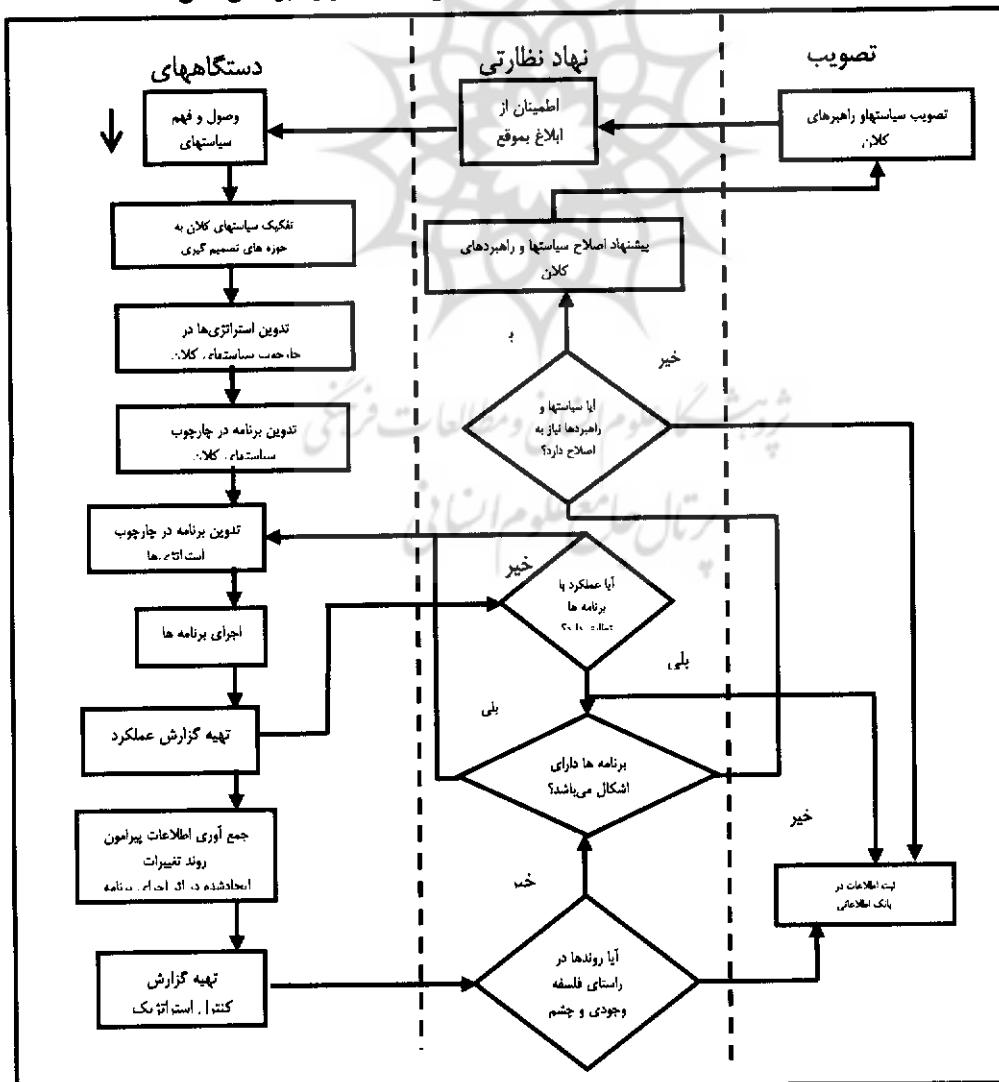
۶. ارائه فلوچارت و گردش کار فرآیند نظارت توسط نهادهای نظارتی شورایعالی در هر فعالیت اصلی نظارتی

در اصل تحقیق فرآیندهای نظارتی هر یک از فعالیتهای اصلی شورایعالی به شرحی که در قسمت ۴ همین مقاله آمده گزارش شده است که در این قسمت بطور نمونه گردش کار نظارتی دو فعالیت نظارتی بدین شرح ارائه شده است.

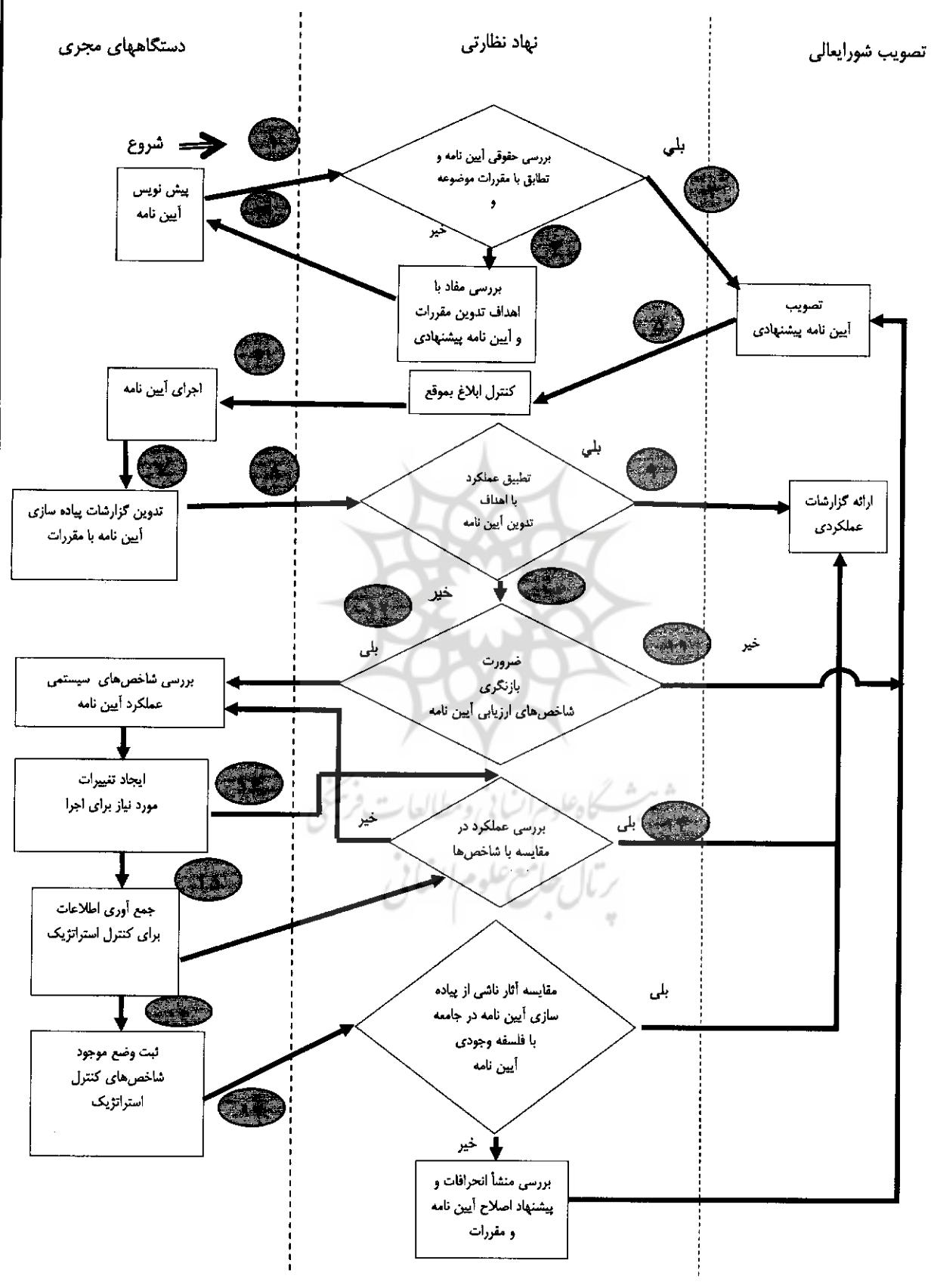
فرآیند تشخیص ضرورت بازبینی سیاستها و راهبردهای کلان مصوب شورایعالی از دیدگاه نظارتی (شکل ۱) (صفحه ۲۲۴ گزارش اسم)

- فرآیند تدوین قوانین و مقررات و آیین نامه های مصوب شورایعالی از دیدگاه نظارتی (شکل ۲) (صفحه ۳۲۷)
گزارش اصلی)

شکل ۱- فرآیند تشخیص ضرورت بازبینی سیاستها و راهبردهای کلان

شکل ۲. فرآیند تدوین قوانین و مقررات و آیین نامه های مصوب شورای عالی از دیدگاه نظارتی

۷. جمع بندی و ارائه سیستم نظارت شورایعالی انقلاب فرهنگی

در یک نگاه تلفیقی جمع بندی فعالیتهای نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورایعالی انقلاب فرهنگی با توجه به فعالیتهای اصلی شورایعالی در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول شماره ۳. جمع بندی

شرح فعالیت نظارت در فرم مربوطه	عامل هدایت شونده	کد بازبینی و نوعه نظارت	عنوان فعالیت اصلی کنترلی	مرحله کنترلی	وظایف اصلی شورایعالی
بورسی و تحلیل وضع موجود تطبیق با برنامه ها	سیاستها و راهبردها	۱.۱	۱- تشخیص ضرورت بازبینی سیاستهای کلان	۱- بازبینی سیاستها و راهبردها	(۱) طراحی سیاستها و راهبردها
تحلیل شاخصهای عملکرد؛ تعیین انحرافات نسبت به بر تصویب ضرورتهای اجرایی ؛	سیاستها و راهبردها	۱.۷	۳- بهبود مستمر		
اصلاح مقررات و قوانین	برنامه ها	۱.۴	۲- تعیین اولویتهای برنامه ریزی	۲- تعیین حوزه های اولویت دار برنامه ریزی	
تدوین آینین نامه ها و دستورالعملهای اجرایی	ساختار و سازمان	۲.۱	۳- تعیین دستگاه مستول برای تدوین برنامه ها		
تدوین قوانین ، آینین نامه ها دستورالعملهای اجرایی	برنامه ها	۳.۴	۱- هدفگذاری و تعیین شاخصهای کمی کنترل برname ها	۳- برنامه ریزی بلندمدت	(۲) تدوین برنامه ها
طراحی سازمان و تصویب نه ساختاری	ساختار و سازمان	۲.۴	۲- بودجه بندی و تأمین منابع		
قانونگذاری	ساختار و سازمان	۲.۱	۳- پیش بینی ساختار تشکیلاتی و سهمیه نیروی انسانی و تاسیس نهادهای اجرایی	۴- تخصیص منابع	
بورسی نیاز به ایجاد برنامه ه استراتژی ها و سیاستهای کا	برنامه ها	۳.۲	۵- مجوز استخدام و تأمین منابع انسانی		
ارائه برنامه های کنترلی	برنامه ها	۳.۵	۶- طراحی سیستمهای مکانیزمهای جمع آوری اطلاعات	۵- کنترل برنامه ها (عملیاتی)	
تهدیه گزارشات تحلیلی انحراف برنامه ها با اهداف	برنامه ها	۳.۶	۷- جمع آوری اطلاعات عملکرد برنامه		
تصویب قوانین ، دستورالعمل روشهای رفع انحرافات	برنامه ها	۳.۷	۸- تصمیم گیری پیرامون اختلاف بین شاخص و عملکرد		
بورسی نیاز به ایجاد برنامه ه استراتژی ها و سیاستهای کا	برنامه ها	۳.۲	۹- طراحی و بکارگیری سیستم اطلاعات استراتژیک	۶- کنترل راهبردی	

دنباله جدول ۳

شرح فعالیت نظارت در فرآیند مربوطه	عامل هدایت شونده	کد بازبینی و نوعه نظارت	عنوان فعالیت اصلی کنترل	مرحله کنترلی	وظایف اصلی شورایعالی
تدوین برنامه ها و استانداردهای عملیاتی سازمان	ساختار و سازمان	۲.۳	۱- ضرورت بازبینی ماموریت وظائف	۲- تشخیص ضرورت ترمیم نهادهای موجود و یا ترمیم اساسنامه آنها ۳) تاسیس نهادها و اساسنامه مربوطه	
قانونگذاری	ساختار و سازمان	۲.۱	۵- اقدامات قانونی برای اخلال موسسه کنونی		
قانونگذاری	ساختار و سازمان	۲.۱	۳- ثبت نهاد		
اطلاع رسانی و آگاه سازی	ذینفعان	۵.۲	۴- ارائه معرفی نامه های لازم		
تدوین قوانین، آینین نامه ها و دستورالعملهای اجرایی	برنامه ها	۳.۴	۱- تشخیص ضرورت تدوین مقررات و یا اصلاح آینین نامه ها	۱- ضرورت قانونگذاری، تدوین آینین نامه و یا اصلاح آنها ۴- ارزیابی قبل از اجرا	
بررسی نیاز به ایجاد برنامه ها، استراتژی ها و سیاستهای کلی	برنامه ها	۳.۲	۱- بررسی حقوقی و تعیین مواردی که باید جایگزین یا ملغی گردد		
طراحی و تصویب برنامه ها	برنامه ها	303	۲- بررسی فراهم بودن مقدمات اجرا از نظر مالی		
بررسی و تصویب منابع مورد نیاز برنامه	برنامه ها	۳.۱	۳- بررسی فراهم بودن مقدمات اجرا از نظر نیروی انسانی		
طراحی فرآیندها و اصلاح گردش کار	ساختار و سازمان	۲.۷	۱- ابلاغ در زمان مقرر	۶- دریافت مصوبه توسط مجریان	
راهنمایی و جواب دهنده	ذینفعان	۵.۲	۲- جواب به سوالات واحدها		
راهنمایی و جواب دهنده	ذینفعان	۵.۳	۲- بررسی شفاف بودن موارد مصوبه برای مجریان	۷- آموزش و تهییم مصوبه به مجریان ۹- نظارت بر حسن اجرا در حین اجرا اولیه مصوبه	
تدوین برنامه ها و استانداردهای عملیاتی سازمان	ساختار و سازمان	۲.۳	۱- بررسی چگونگی اجرا کامل مصوبه		
ارائه گزارشات عملیاتی و تطبیق با اهداف	ساختار و سازمان	۲.۷	۱- بازرگانی موردي		
ارائه گزارشات عملیاتی و تطبیق با اهداف	ساختار و سازمان	۲.۷	۲- بازرگانی مستقیم و غیر مستقیم		
ایجاد استانداردهای اجباری و تشییقی امری به معروف و نهی از منكر	ذینفعان	۵.۴	۳- دریافت گزارشات مردمی	۱0- بازرگانی و نظارت	
تدوین روشهای جذب اطلاعات بازخوردها	برنامه ها	۲.۸	۱- بررسی گزارشات مردمی		
تدوین روشهای جذب اطلاعات بازخوردها	برنامه ها	۲.۸	۲- بررسی گزارشات از سازمانهای بازرگانی مربوطه		
بررسی نیاز به ایجاد برنامه ها، استراتژی ها و سیاستهای کلی	برنامه ها	۲.۲	۳- طراحی و بررسی تأییبات پیاده سازی مصوبه		
تهیه گزارشات تحلیلی انحرافات برنامه ها با اهداف	برنامه ها	۲.۶	۲- بررسی چراپی انحرافات	۱3- تعیین انحرافات و ارائه روشهای بهبود	

دنباله جدول ۲

وظایف اصلی شورایعالی	مرحله کنترلی	عنوان فعالیت اصلی کنترلی	کد بازبینی و نحوه نظارت	عامل هدایت شونده	شرح فعالیت نظارت در فرآیند مربوطه
(۵) انتصابات	۱- قبل از معرفی کاندیدا	۳- بررسی میزان کفايت تطبیق ویژگیهای مصوب کنونی برای انتساب	2.1	ساختار و سازمان	قانونگذاری
	۱- طراحی فرم برای کاندیداهای	۱- طراحی و اصلاح فعالیتها و فرمهای عملیاتی	2.8	ساختار و سازمان	طراحی و اصلاح فعالیتها و فرمهای عملیاتی
	۲- پیشنهاد فرمهای معرفی کاندیداهای	۲- پیشنهاد فرمهای عملیاتی	2.8	ساختار و سازمان	طراحی و اصلاح فعالیتها و فرمهای عملیاتی
	۳- هنگام معرفی کاندیدا	۳- بررسی محتوی فرمهای خصوص سوابق عملکرد کاندیداهای	2.8	ساختار و سازمان	طراحی و اصلاح فعالیتها و فرمهای عملیاتی
	۴- هنگام دریافت استعلام از مراجع ذیصلاح	۴- بررسی محتوی فرمهای در خصوص شخصیت اخلاقی کاندیداهای	2.8	ساختار و سازمان	طراحی و اصلاح فعالیتها و فرمهای عملیاتی
	۵- هنگام دریافت اعلام از تحقیقات محلی	۵- بررسی دریافت اعلام نظر واحدهای مستول	4.1	منابع انسانی	تصویب قوانین کنترل بر انتصابات
	۶- هنگام بررسی اولیه در دبیرخانه	۶- بررسی گزارشات پیشنهاد شدگان	4.1	منابع انسانی	تصویب قوانین کنترل بر انتصابات
	۷- هنگام دریافت اعلام نظر واحدهای مستول	۷- بررسی دریافت اعلام نظر واحدهای مستول	4.1	منابع انسانی	تصویب قوانین کنترل بر انتصابات
	۸- هنگام بررسی اولیه در دبیرخانه	۸- بررسی عملکرد قبلی پیشنهاد شدگان	4.1	منابع انسانی	تصویب قوانین کنترل بر انتصابات
	۹- هنگام مقبولیت فرد برای تصدی پست	۹- بررسی مقبولیت فرد برای تصدی پست	4.1	منابع انسانی	تصویب قوانین کنترل بر انتصابات
	۱۰- هنگام شرایط قانونی احراز پست	۱۰- بررسی شرایط قانونی احراز پست	4.1	منابع انسانی	تصویب قوانین کنترل بر انتصابات
(۶) نظارت و بازرگانی	۱- دریافت مصوبات و مقررات شورایعالی در خصوص سازمان	۳- دریافت مصوبات و مقررات شورایعالی در خصوص سازمان	4.3	منابع انسانی	ارائه آموزش و آگاهیهای مورد نیاز
	۲- شرکت در جلسات توجیهی و پیرامون مصوبات	۴- شرکت در جلسات توجیهی و پیرامون مصوبات	4.3	منابع انسانی	ارائه آموزش و آگاهیهای مورد نیاز
	۳- دریافت اطلاعات عملکردی بصورت ادواری	۱- دریافت اطلاعات عملکردی بصورت ادواری	4.5	منابع انسانی	نظارت و بازرگانی
	۴- دریافت گزارشات عملکردقد منصوب شده	۲- بازرگانی موردنی	4.5	منابع انسانی	نظارت و بازرگانی
	۵- تحلیل گزارشات	۳- دریافت گزارشات مردمی	5.4	ذینفعان	ایجاد استانداردهای اجباری و تشويقی امر به معروف و نهى از منكر
	۱- جمع آوری گزارشات و اصله از همه مراجع	۱- جمع آوری گزارشات و اصله از همه مراجع	4.5	منابع انسانی	نظارت و بازرگانی
	۲- بررسی گزارشات دریافتی	۲- بررسی گزارشات دریافتی	4.5	منابع انسانی	نظارت و بازرگانی
	۳- تطبیق گزارشات با برنامه ها	۳- تطبیق گزارشات با برنامه ها	3.6	برنامه ها	تبیه گزارشات تحلیلی انحرافات برنامه ها و عملکردها با اهداف
	۴- تطبیق گزارشات با مأموریتها	۴- تطبیق گزارشات با مأموریتها	2.6	ساختار و سازمان	ارائه گزارشات عملیاتی و تطبیق با اهداف

دبیله جدول ۳

وظایف اصلی شورایعالی	مرحله کنترلی	عنوان فعالیت اصلی کنترلی	کد بازبینی و نحوه نظارت	عامل هدایت شونده	شرح فعالیت نظارت در فرآیند مربوطه
(۷) تاسیس نهادها و اساسنامه مربوطه	۲- تشخیص ضرورت ترمیم نهادهای موجود و یا ترمیم اساسنامه آنها	۱- ضرورت بازبینی ماموریت وظائف	۲.۳	ساختار و سازمان	تدوین برنامه ها و استانداردهای عملیاتی سازمان
	۴- مراحل تثبیت قانونی نهاد	۵- اقدامات قانونی برای انحلال موسسه کنونی	۲.۱	ساختار و سازمان	قانونگذاری
	۱- ضرورت قانونگذاری، تدوین آیین نامه و یا اصلاح آنها	۳- ثبت نهاد	2.1	ساختار و سازمان	قانونگذاری
	۴- ارائه معرفی نامه های لازم	۶- اطلاع رسانی و آگاه سازی	5.2	ذینفعان	اطلاع رسانی و آگاه سازی
(۸) تدوین قوانین، مقررات و آیین نامه ها	۱- برورسی حقوقی و تعیین مواردی که باید جایگزین یا ملغی گردد	۱- تشرییح ضرورت تدوین مقررات و یا اصلاح آیین نامه ها	3.4	برنامه ها	تدوین قوانین، آیین نامه ها و دستورالعملهای اجرایی
	۴- ارزیابی قبل از اجرا	۲- برورسی و فرامودن مقدمات اجرا از نظر مالی	3.2	برنامه ها	بررسی نیاز به ایجاد برنامه ها، استراتژی ها و سیاستهای کلی
	۷- آموزش و تفہیم مصوبه به مجریان	۳- برورسی و فرامودن مقدمات اجرا از نظر نیروی انسانی	3.1	برنامه ها	بررسی و تصویب منابع مورد نیاز برنامه
	۹- نظارت بر حسن اجرا در حین اجرای اولیه مصوبه	۱- ابلاغ در زمان مقرر	2.7	ساختار و سازمان	طراحی فرآیندها و اصلاح گردش کار
۱۰- بازرگانی و نظارت	۲- جواب به سوالات واحدها	۲- جواب دهنده	5.2	ذینفعان	راهنمایی و جواب دهنده
	۷- آموزش و تفہیم مصوبه به مجریان	۲- برورسی شفاف بودن موارد مصوبه برای مجریان	5.3	ذینفعان	راهنمایی و جواب دهنده
	۹- نظارت بر حسن اجرا در حین اجرای اولیه مصوبه	۱- برورسی چگونگی اجرای کامل مصوبه	2.3	ساختار و سازمان	تدوین برنامه ها و استانداردهای عملیاتی سازمان
	۱۰- بازرگانی و نظارت	۱- بازرگانی موردي	2.7	ساختار و سازمان	ارائه گزارشات عملیاتی و تطبیق با اهداف
۱۱- مدیریت فردا	۲- بازرگانی مستقیم و غیر مستقیم	۲- بازرگانی مستقیم و تطبیق با اهداف	2.7	ساختار و سازمان	ارائه گزارشات عملیاتی و تطبیق با اهداف
	۳- دریافت گزارشات مردمی	۳- دریافت گزارشات مردمی	5.4	ذینفعان	ایجاد استانداردهای اجباری و تشویقی امر به معروف و نهی از منكر

دنباله جدول ۳

وظایف اصلی شودایعالی	مرحله کنترلی	عنوان فعالیت اصلی کنترلی	کد بازبینی و نحوه نظارت	عامل هدایت شونده	شرح فعالیت نظارت در فرآیند مربوطه
		۱- بررسی گزارشات مردمی	2.8	برنامه ها	تدوین روشاهی حذب اطلاعات بازخوردها
	۱۱- بررسی بازخوردها	۲- بررسی گزارشات از سازمانهای بازرسی مربوطه	2.8	برنامه ها	تدوین روشاهی حذب اطلاعات بازخوردها
		۳- طراحی و بررسی تأثیرات پیاده سازی مصوبه	2.2	برنامه ها	بررسی نیاز به ایجاد برنامه ها، استراتژی ها و سیاستهای کلی
۱۳- تعیین انحرافات و ارائه روشاهی بهبود		۴- بررسی چراجی انحرافات	2.6	برنامه ها	تهیه گزارشات تحلیلی انحرافات برنامه ها با اهداف
		۵- تعیین انحرافات عملکرد از استانداردها و مصوبات	2.6	ساختار و سازمان	ارائه گزارشات عملیاتی و تطبیق با اهداف
۶- درخواست گزارش علل انحراف		۱- درخواست مغایپتها	2.3	ساختار و سازمان	تدوین برنامه ها و استانداردهای عملیاتی سازمان
		۲- بررسی علل انحرافات	2.6	ساختار و سازمان	ارائه گزارشات عملیاتی و تطبیق با اهداف
		۳- طبقه بندی علل	2.6	ساختار و سازمان	ارائه گزارشات عملیاتی و تطبیق با اهداف
		۱- بررسی علل قابل رفع	2.7	ساختار و سازمان	طراحی فرآیندها و اصلاح گردش کار
		۲- تعیین روشاهی مطلوب	2.7	ساختار و سازمان	طراحی فرآیندها و اصلاح گردش کار
۷- رفع علل انحراف		۳- ارسال به سازمان مربوطه	5.2	ذینفعان	راهنمایی و جواب دهنده
		۴- بررسی مصوباتی که نیاز به اصلاح دارند	2.3	ساختار و سازمان	تدوین برنامه ها و استانداردهای عملیاتی سازمان
۸- ارائه مصوبات جدید جایگزین مصوبه جدید		۱- تهیه پیش نویس مصوبات	2.3	ساختار و سازمان	تدوین برنامه ها و استانداردهای عملیاتی سازمان
		۲- بررسی بازخوردها	3.8	برنامه ها	تدوین روشاهی حذب اطلاعات بازخوردها
۹- بررسی بازخوردها		۳- تعیین میزان تغییرات نسبت به روند	3.6	برنامه ها	تهیه گزارشات تحلیلی انحرافات برنامه ها و عملکردها با اهداف
		۴- ثبت تغییرات	3.9	برنامه ها	ایجاد بانک اطلاعاتی
		۱- ثبت گزارشات عملکردی در پرونده شاغل	3.9	برنامه ها	ایجاد بانک اطلاعاتی
۱۰- ثبت در بانک اطلاعاتی		۲- بررسی رتبه عملکرد شاغل جهت استفاده در مشاغل آتی	3.9	برنامه ها	ایجاد بانک اطلاعاتی

دنباله (۸) تدوین قوانین، مقررات و آیین نامه ها

منابع

این مقاله بر اساس ۳ جلد گزارش پژوهه طراحی سیستم نظارت و پیگیری مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی که توسط گروه تحقیق بنا به سفارش هیات نظارت و بازرسی شورای عالی انقلاب فرهنگی در خلال سالهای ۸۴-۸۵ تهیه شده، استخراج شده است.

۱. کیا صادق، فرهنگ، انتشارات وزارت فرهنگ و هنر ، ۱۳۴۹، به نقل از آشوری، داریوش، تعریف‌ها و مفهوم فرهنگ، نشر آگه، چاپ اول (ویراست دوم) پاییز ۱۳۸۰.
۲. جعفری، محمد تقی، فرهنگ پیرو، فرهنگ پیشرو. شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ اول، سال ۱۳۷۳.
۳. آشوری، داریوش، تعریف‌ها و مفهوم فرهنگ، نشر آگه، چاپ اول (ویراست دوم)، پاییز ۱۳۸۰.
۴. دایره المعارف فرید وحدی، ذیل ماده ثقف، به نقل از فرهنگ پیرو و فرهنگ پیشرو.
۵. المنجمد ذیل ماده ادب، به نقل از فرهنگ پیرو و فرهنگ پیشرو.
۶. جعفری، محمد تقی، فرهنگ پیرو، فرهنگ پیشرو، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ اول، تهران، ۱۳۷۳.
۷. آگیورن و نیمک، زمینه جامعه‌شناسی، ترجمه اقدس اح. آربان پور، فرانکلین، تهران ۱۳۵۷.
۸. باقر ساروخانی، درآمدی بر دائرة المعارف علوم اجتماعی، انتشارات کیهان، ۱۳۷۰.
۹. روسک و وارن، مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی، ترجمه بهروز نبوی و احمد کریمی، کتابخانه فرودین، تهران، ۱۳۶۹.
۱۰. روسک و وارن، مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی، جواد منصوری، فرهنگ، استقلال و توسعه، دفتر مطالعات سیاسی بین‌الملل تهران ۱۳۷۴.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پریال جامع علوم انسانی